

משרד ראשי - רחוב החשמונאים 93, תל-אביב 6713310. ת"ד 20190, תל-אביב 6120101, טלפון 03-5632828

מחוז צפון - שדרות הפלי"ם 16, חיפה 3309523, טלפון 076-8024222

פוליסה לביטוח אחריות כלפי צד שלישי לקיבוצים - משק וגידולי שדה

מהדורת אפריל 2016

תוכן העניינים

3	א. מבוא - סעיף הביטוח
3	ב. הגדרות
4	ג. סייגים לחבות המבטח
7	ד. הרחבות
9	ה. רשימת הרחבות והגבלות מיוחדות בגין עיסוקים מיוחדים
10	ו. תנאים כלליים

א. מבוא - סעיף הביטוח

1. **פוליסה** זו היא חוזה בין ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "המבטח") לבין המבוטח, ששמו, כתובתו ועיסוקו מפורטים ברשימה המצורפת לפוליסה זו ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה (להלן "הרשימה").
2. הואיל והמבוטח פנה אל המבטח בהצעת הביטוח, ובהסתמך על המידע שנמסר למבטח בהצעת הביטוח ובמסמכים נלווים שהוגשו לו, והמהווים חלק בלתי נפרד מפוליסה זו, בין אם צורפו להצעת הביטוח ובין אם הוגשו בנפרד - הסכים המבטח, תמורת התחייבות לתשלום דמי-ביטוח על-ידי המבוטח למבטח, לשפות את המבוטח עד לגבולות האחריות הנקובים ברשימה, בגין חבותו על-פי דין בשל מקרה ביטוח, שיארע בתוך תקופת הביטוח הנקובה ברשימה, עקב פעילותו בתחום המדינה. זאת בכפופות להשתתפות העצמית, לתנאים, לחריגים ולהתנאות, הכלולים בפוליסה או מצורפים לה, או שיצורפו לה באמצעות תוספת ו/או נספח.
3. נוסף על-כך ישפה המבטח את המבוטח בגין הוצאות המשפט הסבירות, שיעשו בהסכמתו להגנה בפני תביעה לפיצוי בגין מקרה ביטוח, וזאת אף מעל לגבולות האחריות.

ב. הגדרות

4. **המבטח** - ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ.
5. **המבוטח** - האגודה החקלאית ו/או היישוב הקהילתי חקלאי שיתופי, ששמו וכתובתם מפורטים ברשימה, כולל מוסדות המבוטח וכן חבריו ותושביו הקבועים.
6. **תושבים קבועים** - חברים במבוטח, מועמדים לחברות במבוטח, ילדי חברים או ילדי מועמדים עד גיל 18, הורים, חיילים, תלמידים, מתנדבים, סטודנטים ונח"ל (להלן "קטגוריות התושבים הקבועים"), למעט:
 - 6.1 שוכרי דירות במבוטח;
 - 6.2 המועסקים על-ידו;
 - 6.3 תושבי המבוטח ביישוב קהילתי מכל סוג שהוא, שאינם נמנים על קטגוריות התושבים הקבועים.למען הסר ספק מובהר בזאת, שמי שאינו נמנה על קטגוריות התושבים הקבועים, כמפורט לעיל, אינו מבוטח בפוליסה זו.
7. **גבולות אחריות המבטח** - הסכומים הנקובים ברשימה כגבולות האחריות למקרה הביטוח ולתקופת הביטוח.
8. **דין** - דיני מדינת ישראל.
9. **מקרה ביטוח** - אירוע פיזי תאונתי בלתי צפוי, הנובע ממקור אחד או מסיבה מקורית אחת, שגרם ל:
 - 9.1 נזק-גוף, מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי.
 - 9.2 נזק-פיזי הנגרם לרכוש המוחשי של הצד השלישי.
10. **תחום המדינה** - תחום מדינת ישראל והשטחים המוחזקים (שטחי C בלבד).

11. **השתתפות עצמית** - חלקו של **המבוטח** מתוך סכום השיפוי וההוצאות עקב **נזק**, המכוסה על-פי **פוליסה** זו, **בגין כל מקרה ביטוח בנפרד**.
- סכום ההשתתפות העצמית** יחול גם לגבי הוצאות חיצוניות, שהוצאו במהלך הטיפול בתביעה ו/או הדרישה לפיצוי ו/או לשיפוי, ו/או הודעה על כל אירוע העלול לגרום לתביעה, **וזאת אף אם התביעה נדחתה, נמחקה או נסתיימה בפשרה**. למען הסר ספק, מובהר בזאת שלסכום **ההשתתפות העצמית** אין כל כיוון **בפוליסה** זו.
12. **נזק** - תוצאתם של **מקרה ביטוח** או סדרת **מקרי ביטוח**, הנובעים ממקור אחד או מסיבה מקורית אחת.
13. **הרשימה** - החלק בפוליסה הנושא את הכותרת **רשימה**.
14. **הוצאות משפט סבירות**:
- 14.1 הוצאות סבירות, הדרושות לשם התגוננות בפני תביעה, שהוציא **המבוטח**, או **המבטח** הסכים מראש ובכתב להוציא במקומו, **בניכוי ההשתתפות העצמית**.
- 14.2 הוצאות התדיינות סבירות, הדרושות להתגוננות בפני הליכי חקירה, שנוהלו נגד המבוטח על-פי דין, שהוציא המבוטח, או שהמבטח הסכים מראש ובכתב להוציא במקומו, **בניכוי ההשתתפות העצמית**.
15. **הפוליסה** - כולל **הרשימה**, הצעת הביטוח וכל נספח או תוספת **לפוליסה**, כפי שצורפו אליה.

ג. סייגים לחבות המבטח

- מותנה בזאת**, אלא אם הוסכם במפורש אחרת, **שפוליסה** זו אינה מכסה את **המבוטח** בגין פגיעה, **נזק** או **תביעה הנובעים במישרין או בעקיפין או בקשר עם**:
16. **חבות של המבוטח** כלפי כל אדם עמו יש לו יחסי עובד-מעביד, בגין פגיעה גופנית, שנגרמה תוך כדי ועקב העסקתו על-ידי **המבוטח**.
17. 17.1 **חבות שחובה לבטחה על-פי דין** בגין השימוש בכלי-רכב.
- 17.2 **חבות בגין נזק לרכוש עקב השימוש בכלי-רכב**.
- 17.3 **חבות הנובעת מהבעלות ו/או השימוש בכלי-שיט**.
18. 18.1 **חבות כלשהי עקב הבעלות ו/או השימוש בכלי-טיס כלשהם**.
- 18.2 **חבות כלשהי, הנובעת משחרור או פליטה של חומרים כימיים כלשהם מכלי-טיס כלשהו**.
19. **חבות כלשהי, העלולה לחול על המבוטח, הקשורה או הנובעת ממוצרים שיוצרו, נמכרו, סופקו, תוקנו, שונו, הותקנו, תוחזקו, טופלו, הורכבו, יובאו או שווקו על-ידו או על-ידי מי מטעמו, לאחר שאותם מוצרים חדלו להיות בחזקתו של המבוטח**.
20. **חבות כלשהי, שעשויה לחול על המבוטח והנובעת מאחריותו המקצועית של המבוטח או של כל איש בשירותו**.
21. **נזק הנגרם לרכוש, הנמצא בבעלותו וגם/או בשליטתו וגם/או בהשגחתו של המבוטח, וכן נזק הנגרם לרכוש אחר, שעליו עובדים תוך כדי ועקב העבודה, כאמור**.

22. התחייבות או אחריות שהמבוטח קיבל על עצמו לפי הסכם, אלא אם כן התחייבות או אחריות כזו הייתה מוטלת על המבוטח גם בהיעדר הסכם זה.
23. תביעה הקשורה, בעקיפין או במישרין, לזיהום מכל סוג, כולל:
- 23.1 פליטה, פיזור, שחרור או הימלטות של: עשן, אדים, פיח, גז, חומצות, בסיסים אלקליים, כימיקלים רעילים, נוזלים או גזים, חומרי שופכין או חומרים מגרים אחרים (Irritants), חומרים מזהמים (Contaminants) או מדלחים (Pollutants) - לתוך או מעל לקרקע, לחלל האוויר או למים, כולל למקורות מים מכל סוג שהוא ולערוצייהם, ולמעט פגיעה גופנית או נזק לרכוש, שאירעו בתחום המדינה, כתוצאה מהימלטות ברת-זיהוי (identifiable) פתאומית תאונתית ובלתי צפויה של חומרים אלה, בעקבות וכתוצאה מניקוב, פיצוץ, ביקוע או שחרור פתאומי מכלי הקיבול או מהמבנה הנועד להכילם, בשל אירוע פתאומי תאונתי בלתי צפוי, ובר-זיהוי אשר אירע בשלמותו במשך תקופה של פוליסה זו.
- 23.2 הוצאות לשם מניעת זיהום או דליחות מכל סוג שהוא, כולל הוצאות לבדיקת קיום. הזיהום או הדליחות.
24. קרינה מייננת או שדות אלקטרומגנטיים או זיהום רדיואקטיבי מדלק גרעיני כלשהו או מתוצר גרעיני כלשהו או מפסולת גרעינית כלשהי מבעירת דלק גרעיני, כולל חומר גרעיני מלחמתי. למטרת חריג זה יהיה המונח "בעירה" - תהליך כלשהו של ביקוע גרעיני המכלכל את עצמו.
25. חבות למבוטח ו/או נזק ו/או תביעה הקשורה, במישרין או בעקיפין בקשר עם:
- 25.1 מלחמה, פלישה, פעולת אויב זר, פעולת איבה, פעולות מעין מלחמתיות, מלחמת אזרחים, מרידה, מרי, מהפכה, מרד, שלטון צבאי או תפיסת שלטון בלתי חוקית, התקוממות צבאית או עממית, משטר צבאי או לקיחת שלל, כולל ביזה ושוד הקשורים בכך, החרמה, הלאמה או השמדה על-ידי כל ממשלה או רשות ציבורית.
- 25.2 פעולות חבלה ופעולות טרור, המבוצעות על-ידי אדם או חבר בני-אדם, בין אם הם פועלים בשם או בקשר עם ארגון כלשהו, ובין אם לאו. למטרות סעיף זה - "טרור" פירושו - השימוש באלימות או איום בשימוש באלימות למטרות פוליטיות, כולל כל שימוש באלימות, הנעשה כדי להטיל פחד ואימה על הציבור או על חלק ממנו.
- 25.3 שביה או השבתה.
26. מקרה ביטוח, שאירע או שנגרם מחוץ לתחום המדינה, או שהתביעה לגביו נדונה בפני בית-משפט או בורר מחוץ לגבולות ישראל, או על-פי דין זר כלשהו, יהיה מקום השיפוט אשר יהיה, כולל אם הוכרז פסק הדין הזר, פסק הבורר או ההחלטה כאכיפים בישראל, וניתן פסק-דין בישראל בהסתמך עליהם.
27. חבות הנובעת מהחזקת כלי-נשק, תחמושת וחומרי נפץ שלא כדין.
28. חבות הנובעת מעבודות הריסה, בנייה, הרכבה או הקמה ועבודות עפר, כולל חבות בגין נזק לקרקע או לרכוש או לבניין, שייגרם כתוצאה ממזעזוע או מהחלשת משען של קרקע או של רכוש או של בניין, או תביעות כתוצאה מנזק זה.
29. חבות המבוטח ו/או מק ו/או תביעה הנובעים כולם או חלקם, במישרין או בעקיפין, כתוצאה מ- ו/או הקשורים ב-:
- 29.1 סיליקה, אדבסט, סיבי-אדבסט או מוצרים המכילים חומרים אלה, אדבסטוזיס (אמיינית) או צורנית (סיליקוזיס).

- 29.2 כימיקלים מסוג (PCB) POLYCHLORINATED BIPHENYL ו-UREA FORMALDEHYDE.
- 29.3 הוצאות מכל סוג שהוא בשל הסרה, תיקון או החלפה של מוצרים אלה או מוצרים המכילים אותם, בכל בניין, מבנה, אתר, מתקן או חצרים.
- 29.4 הוצאות המבטוח מכל סוג שהוא, להגנה בפני תביעה או הליך, המייחסים לו חבות בשל נזק גוף או רכוש בשל חומרים אלה.
30. חבות המבטוח בגין נזק, הנגרם לרכוש בבעלות ישות משפטית, בה מחזיק המבטוח, במישרין או בעקיפין, בין בעצמו ובין באמצעות תאגידים שבשליטתו יותר מ-50% מהבעלות ו/או זכויות ההצבעה בהם, או שאותה ישות משפטית מחזיקה, במישרין או בעקיפין, בין בעצמה ובין באמצעות תאגידים שבשליטתה, יותר מ-50% מהבעלות ו/או מזכויות ההצבעה במבטוח.
31. נזק מכל סוג שהוא, כולל תוצאתי, לתכולת נכסים מסחריים, המושכרים על-ידי המבטוח, ו/או לרכוש השוכר ו/או לרכוש הנמצא בפקוחו ובהשגחתו של השוכר.
32. חבות המבטוח בקשר לבעלות ו/או לחזקה ו/או לניהול ו/או לתפעול הנכסים ו/או הפעילויות ו/או העיסוקים ו/או האתרים המפורטים להלן, אלא אם בוטל חריג זה מפורשות ובכתב על-ידי המבטוח, באופן מפורש לגבי כל אחד מסעיפיו הקטנים האלה:
- 32.1 מכרות או מחצבות.
- 32.2 חומרי נפץ ותחמושת, פרט להחזקה כדין של תחמושת לצורך שמירה והגנה מרחבית.
- 32.3 מנהרות תת-קרקעיות.
- 32.4 מנחתים וכלי-טיס כלשהם.
- 32.5 נמלים ואניות.
- 32.6 צלילת מעמקים.
- 32.7 מירוצי ספורט בהשתתפות בעלי-חיים ו/או כלי-רכב כלשהם.
- 32.8 בדיקות וניסויי מהירות בכלי-רכב מנועיים כלשהם.
- 32.9 נכסים קהילתיים, שמחזור המכירות החיצוניות השנתי שלהם עולה על 800,000 ש"ח.
- 32.10 מפעלי תעשייה, מלאכה ומוסכים, שמחזור המכירות החיצוניות השנתי שלהם עולה על 800,000 ש"ח.
- 32.11 הארחה, תיור וממכר מסחרי.
- 32.12 בתי-ספר אזוריים, להבדיל מבתי-ספר משותפים.
- 32.13 נכסי קירור, אריזה והחסנה מסחריים על תכולתם, שערכם הכולל עולה על 120,000 ש"ח.
- 32.14 ייצור ו/או החסנה של זיקוקי-דינור.
- 32.15 כל עיסוק שלא נתקבל לביטוח על-ידי המבטוח.

33. חבות המבוטח בגין ו/או עקב שטחים ו/או נכסים כלשהם, המושכרים ו/או המתופעלים על-ידי אחרים ו/או מי מטעמם (להלן "העמדת שטח"), למעט אם נרשם אחרת ברשימה.
34. פעולות זדון או רשלנות רבתה המלווה ביסוד נפשי של פזיזות או אי-אכפתיות.
35. פיצויים עונשיים, קנסות ופיצויים לדוגמה שנפסקו על-ידי בית-משפט או רשות כלשהי.
36. חבות ו/או נזק ו/או תביעה הנובעים כולם או חלקם, במישרין או בעקיפין, כתוצאה מ- ו/או הקשורים ב-:
- 36.1 אנצפלופתיה ספוגית מידבקת (Transmissible Spongiform Encephalopathy - TSE);
- 36.2 ספגת המוח של הבקר (מחלת הפרה המשוועת, אנצפלופתיה ספוגית של בקר - BSE - Bovine Spongiform Encephalopathy);
- 36.3 מחלת קרוייצפלד יעקב או כל וריאנט (סוג חדש) של מחלה זו (Variant Creutzfeld-Jakob Disease - vCJD);
37. חבות ו/או נזק ו/או תביעה הנובעים כולם או חלקם, במישרין או בעקיפין, כתוצאה מ- ו/או הקשורים במחקר ו/או ייצור ו/או הפצה של אורגניזמים ששוננו גנטית (Genetically Modified Organisms) אלא אם נקבע אחרת ברשימה, ושולמה פרמיה בגין כיסוי זה.
38. חבות הנובעת עקב הטרדה מינית מצד עובדי המבוטח, תושביו או חבריו הקבועים, אלא אם נקט המבוטח את כל הצעדים שהיה עליו לנקוט על-פי החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998.
39. חבות הנובעת עקב הטרדה מינית שהמבוטח עצמו הורשע בה או הושג הסדר פשרה בתביעת הטרדה מינית בין המבוטח לבין התובע, גם אם נקט את הצעדים האמורים בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998.
40. נזק כלכלי טהור שאינו תוצאה ישירה של הנזק הפיזי לרכוש צד שלישי שניזוק.

ד. הרחבות

מוצהר ומוסכם בזאת, שהפוליסה מורחבת לכלול את ההרחבות המפורטות להלן, כחלק מגבול האחריות הכללי של הפוליסה ולא בנוסף, בכפוף לגבולות האחריות, ההשתתפות עצמית, תנאי הפוליסה וסייגיה, עד כמה שלא שונו במפורש בהרחבות אלה:

41. הרחבת מוצרים פגומים

על-אף האמור בסייג 19 לסייגים לחבות המבטח, מוצהר ומוסכם בזאת, שפוליסה זו מורחבת לכסות את חבות המבוטח, כאמור במבוא לפוליסה, בגין תביעות אשר תוגשנה לראשונה נגד המבוטח לא יאוחר מ-12 חודשים לאחר תום תקופת הביטוח, בגין נזק אשר נגרם במשך תקופת הביטוח עקב המוצרים שלהלן:

41.1 בהמות, עופות ודגים חיים.

41.2 תוצרת חקלאית בלתי מעובדת אחרת, אשר מיועדת לצריכה כמזון על-ידי הציבור הרחב. לעניין זה - ניקוי, בירור, יבוש, הבחלה, אריזה, אחסנה וקירור, לא ייחשבו כעיבוד תוצרת חקלאית.

גבול אחריות המבטח על-פי הרחבה זו לא יעלה על-סך 1,000,000 ש"ח לתקופת הביטוח.

42. הרחבת אחריות שילוחית

מוסכם ומוצהר בזאת, **שפוליסה** זו מורחבת לכסות את אחריות **המבוטח**, הנובעת ממעשיו וממחדלי הרשלניים של כל אדם או גוף, הפועל בשמו או מטעמו של המבוטח.

43. הרחבת אחריות צולבת

פוליסה זו תחול על-כל אחד מיחיד **המבוטח** המפורטים **ברשימה**, כאילו הוצאה על-שמו בלבד, על תנאיה סייגיה והוראותיה, כשהיא נפרדת ובלתי תלויה בקיומם של המבוטחים האחרים, **בתנאי מפורש שאחריותו של המבטח לשיפוי כל יחיד המבוטח יחדיו לא תעלה על גבולות האחריות הנקובים ברשימה.**

44. הרחבת פעילות בחו"ל

על-אף האמור בסייג 26 לסייגים לחבות **המבוטח**, מוסכם בזאת **שפוליסה** זו מורחבת לכסות את חבות **המבוטח** עקב פעילות נציגיו בעת שהות זמנית, **שלא תעלה על 90 ימים רצופים**, מחוץ לתחום **המדינה**, בתנאי מפורש שכל תביעה, המוגשת על-פי הרחבה זו, תוגש נגד **המבוטח** על-פי דיני מדינת ישראל, ובסמכות בלעדית של בית-משפט של מדינת ישראל.

45. הרחבת ריסוס באמצעות כלי-טיס ואמצעים אחרים

מבלי לגרוע מהאמור בסייג 23 לסייגים לחבות **המבוטח**, מוסכם בזאת כי:

45.1 על-אף האמור בסייג 18.2 לסייגים לחבות **המבוטח**, מורחבת **פוליסה** זו לכסות את חבות **המבוטח**, כאמור במבוא ל**פוליסה**, הנובעת מריסוס אווירי, המוזמן על-ידו מגורם אחר, לשם ביצועו מעל שדות ומטעים בתחום המשק, עקב מעשה או מחדל של הפועלים מטעם בעל הפוליסה על הקרקע לשם הדרכת טייס הריסוס, בתנאי **שגבול אחריות המבוטח על-פי הרחבה זו לא יעלה על 300,000 ש"ח למקרה ולתקופת הביטוח**. בוצעה ההדרכה, כאמור, במשותף עם משק חקלאי אחר - לא ייחשב המשק החקלאי האחר כצד שלישי לענין הרחבה זו.

45.2 על-אף האמור בסייג 20 לסייגים לחבות **המבוטח**, מורחבת **פוליסה** זו לכסות את חבות **המבוטח**, כאמור במבוא לפוליסה, הנובעת מפעולות ריסוס, הנעשות על-ידי **המבוטח** או מטעמו בתחום המשק, למעט ריסוס המבוצע באמצעות כלי-טיס כלשהו.

45.3 מוסכם בזאת במפורש, שהאמור בהרחבת אחריות צולבת אינו חל לענין **נזק לרכוש עקב הפעולות המוזכרות בהרחבה זו.**

46. הרחבת נזק לרכוש עקב השימוש בכלי-רכב

על-אף האמור בסייג 17 לסייגים לחבות **המבוטח**, מוסכם בזאת **שפוליסה** זו מורחבת לכסות את חבות **המבוטח**, כאמור במבוא ל**פוליסה**, בגין **נזק פיזי**, הנגרם לרכוש מוחשי עקב השימוש בכלי רכב **וזאת מעל גבול האחריות לביטוח אחריות כלפי צד שלישי של הרכב המזיק, אך לא פחות מ 200,000 ש"ח למקרה ביטוח.**

מוסכם במפורש, **שגבול אחריות המבוטח** על-פי הרחבה זו לא יעלה על 1,000,000 ש"ח למקרה ולתקופת הביטוח.

47. הרחבת עבודות הריסה, בנייה והקמה - רק למבוטח, המבוטח אצל המבטח בפוליסה לביטוח עבודות קבלניות

על-אף האמור בסייג 28 לסייגים לחבות המבטח, מוסכם בזאת שפוליסה זו מורחבת לכסות את חבות המבוטח, כאמור במבוא לפוליסה, הנובעת מעבודות הריסה, בנייה והקמה, המבוצעות בתחום המשק, ובלבד שהעבודות כאמור אינן מתבצעות בגובה העולה על 8 מטרים מעל-פני הקרקע, או בעומק הנמוך מ-3 מטרים מתחת לפני הקרקע, ובתנאי מפורש שערכה של עבודה אחת לא יעלה על סכום השווה בשקלים לסך 1,200,000 ש"ח.

מובהר בזאת, שהרחבה זו תחול רק על מבטח, המבוטח אצל המבטח בפוליסה לביטוח עבודות קבלניות. סכום ההשתתפות העצמית בגין הרחבה זו יהיה בגובה גבול אחריות המבטח בגין חבות כלפי צד שלישי בפוליסת העבודות הקבלניות.

48. הרחבת אחריות אישית

מוסכם שפוליסה זו מכסה את חבותו האישית של כל אדם המועסק על-ידי המבוטח, בגין מקרה ביטוח, כאמור במבוא לפוליסה, הנגרם תוך כדי ועקב העסקתו על-ידי המבוטח. למען הסר ספק, מוסכם במפורש שהאמור בהרחבה זו אינו חל על חבות, הניתנת לביטוח על-פי פוליסה לביטוח חבות נושאי משרה.

49. הרחבת העמדות שטח

אם נרשם הדבר מפורשות ברשימה, על-אף האמור בחריג 33 לעיל, מוסכם שפוליסה זו מורחבת לכסות את חבות המבוטח, בגין מקרה ביטוח, כאמור במבוא לפוליסה, שאירע בהעמדות השטח המפורטות ברשימה, ועד לגבול האחריות הנקוב ברשימה. אם לא ננקב גבול אחריות ברשימה יעמוד גבול האחריות על-סך של 4,000,000 ש"ח למקרה ולתקופת הביטוח. למען הסר ספק, גבול אחריות זה הוא מתוך גבול האחריות הכללי בפוליסה, ולא נוסף לו.

ה. רשימת הרחבות והגבלות מיוחדות בגין עיסוקים מיוחדים

50. מחצבות

כולל עיסוקו של המבוטח מחצבות (אבן ו/או חול), וצוין כך במפורש ברשימה - יחולו על הפוליסה התנאים המיוחדים שלהלן:

מוצהר בזאת ומוסכם, שסייג 23.1 לסייגים לחבות המבטח בטל ומוחלף בסייג המפורט להלן:

50.1 פליטה, פיזור, שחרור או הימלטות של: עשן, אדים, פיח, גז, חומצות, בסיסים אלקליים, כימיקלים רעילים, נוזלים או גזים, חומרי שופכין או חומרים מגרים אחרים (Irritants), חומרים מזדהמים (Contaminants) או מדלחים (Pollutants) - לתוך או מעל לקרקע, לחלל האוויר או למים, כולל למקורות מים מכל סוג שהוא ולערוצייהם.

50.2 הוצאות לשם מניעת זיהום או דליחות מכל סוג שהוא, כולל הוצאות לבדיקת קיום הזיהום או הדליחות.

50.3 פוליסה זו אינה מכסה חבות בגין אבדן או נזק, הנגרם לרכוש עקב זעזועים הנובעים מחציבה (בין אם תוך שימוש בחומרי נפץ ובין אם בכל דרך אחרת). סייג זה לא יחול לעניין חבות בגין נזק פתאומי, בלתי צפוי ומידי, הנגרם עקב חציבה כאמור.

51. עבודות קבלניות (עבודות עפר ועבודות בנייה) - רק למבוטח, המבוטח אצל המבטח בפוליסה לביטוח עבודות קבלניות

כולל עיסוקו של המבוטח עבודות קבלניות (עבודות עפר ועבודות בנייה בלבד), וצוין כך במפורש **ברשימה - יחולו על הפוליסה התנאים המיוחדים שלהלן:**

51.1 על-אף האמור בסעיף 28 לסייגים לחבות **המבטח**, מוסכם בזאת ש**פוליסה** זו מורחבת לכסות את חבות **המבוטח**, כאמור במבוא ל**פוליסה**, עקב ביצוע עבודות עפר ופיתוח שטח קבלניות או עבודות בנייה קבלניות לתעשייה, מלאכה, משרדים ומגורים **בתחום המדינה, ובלבד שהעבודות כאמור אינן מתבצעות בגובה העולה על 8 קומות או 24 מטרים מעל פני הקרקע, הנמוך מביניהם, או בעומק הנמוך מ-3 מטרים מתחת לפני הקרקע.**

51.2 חישוב דמי הביטוח בגין הרחבה זו יהיה על-פי המחזור המשוער של עבודות העפר והבנייה, בכפוף לאמור בהצעת הביטוח. בתוך 60 ימים מתום תקופת הביטוח, מתחייב **המבוטח** להמציא ל**מבטח** הצהרה בכתב, בדבר מחזור העבודות בפועל במשך תקופת הביטוח.

51.3 הרחבה זו אינה חלה על חבות כלשהי, הנובעת משימוש בחומרי נפץ ו/או חבות כלשהי הנובעת מחפירת מנהרות או מחילות תת-קרקעיות כלשהן.

מובהר בזאת, שהרחבה זו תחול רק על **מבוטח**, המבוטח אצל **המבטח** בפוליסה לביטוח עבודות קבלניות. סכום **ההשתתפות העצמית** בגין הרחבה זו יהיה בגובה **גבול אחריות המבטח** בגין חבות כלפי צד שלישי בפוליסת העבודות הקבלניות.

י. תנאים כלליים

52. פרשנות

פוליסה זו, **הרשימה** וכל מסמך אחר המצורפים לה, ייקראו כחזה אחד, וכל מילה או ביטוי שיוחסו להם משמעות מיוחדת בכל חלק של **הפוליסה** או של **הרשימה**, תהיה להם אותה משמעות מיוחדת בכל מקום בו הם מופיעים, אלא אם נאמר אחרת. כל האמור ב**פוליסה** בלשון יחיד משמעו גם ברבים ולהיפך, וכל האמור במין זכר משמעו גם במין נקבה ולהיפך.

53. הודעה על מקרה ביטוח ועל הליכים

153. על **המבוטח** למסור הודעה מיידית בכתב ל**מבטח**, על נסיבות העלולות לגרום לתביעה, או על כל תביעה שתוגש נגדו, או כאשר יש חשש סביר שאדם כלשהו ייחס אחריות ל**מבוטח** בשל **מקרה ביטוח**.

53.2 **המבוטח** יודיע ל**מבטח**, בהקדם האפשרי, על כתב אישום שהוגש נגדו, או על הליכי חקירה משטרתית או אחרת, או על חקירת סיבות מוות או כל חקירה אחרת, המתנהלת או עומדת להתנהל נגדו, בקשר עם כל **מקרה ביטוח**, העלול להוות עילה לתביעה על-פי **פוליסה** זו.

54. כתובת למתן הודעות

54.1 הודעה למבוטח

הודעה של **המבטח** למבוטח בכל הקשור ל**פוליסה**, תינתן לפי מענו האחרון הידוע ל**מבטח**.

54.2 הודעה למבטח

הודעה של המבוטח למבטח, תינתן למבטח במען משרדו הראשי, המצוין בכותרת לפוליסה, או בכל מען אחר בישראל, עליו הודיע המבטח בכתב למבוטח.

הודעה תיחשב כהודעה שנמסרה בתוך 72 שעות ממועד מסירתה למשלוח בדואר בבית הדואר.

55. חובת שיתוף הפעולה של המבוטח עם המבטח

55.1 על המבוטח למסור למבטח, בתוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לביורר החבות, כולל העברה מיידית, עם קבלתו, של כל מסמך הרלוונטי לתביעה, הנובעת או קשורה לקרות מקרה הביטוח, ובכלל זה: הזמנה לדיון, הודעה על דיון, צווים, הליכים, כתבי בית-דין ומכתבים. אם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח, ככל שיכול, להשיגם.

55.2 לא קוימה חובת המבוטח להודעה למבטח על קרות מקרה הביטוח, כולל פתיחת הליכים בגינו, או לשיתוף פעולה עמו בביורר התביעה ומסירת כל מסמך הדרוש לכך, כאמור, וקוימה היא מאפשר למבטח להקטין חבותו, אין המבטח חייב בתגמולי הביטוח, אלא במידה שהיה חייב בהם אילו קוימה החובה. הוראה זו לא תחול בכל אחת מאלה:

א. החובה לא קוימה או קוימה באיחור מסיבות מוצדקות.

ב. אי-קוימה או איחורה לא מנע מן המבטח את ביורר חבותו ולא הכביד על הביורר.

55.3 עשה המבוטח במתכוון דבר, שהיה בו כדי למנוע מן המבטח את ביורר חבותו או להכביד עליו - אין המבטח חייב בתגמולי הביטוח, אלא במידה שהיה חייב בהם אילו לא נעשה אותו דבר.

55.4 מסר המבוטח למבטח עובדות כוזבות, או העלים ממנו עובדות בנוגע למקרה הביטוח או בנוגע לחבות המבטח, והדבר נעשה בכוונת מרמה - פטור המבטח מחבותו.

55.5 המבטח יכול להיכנס בכל זמן סביר לכל המקומות בהם אירע מקרה הביטוח, ויכול לשהות בהם זמן מתקבל על הדעת, למטרת חקירה או בדיקה על-ידי מי מטעמו, כולל מימוש זכותו לקבלת מסמכים, והמבוטח ישתף עמו פעולה, כולל מתן כל ההקלות הדרושות לכך.

55.6 נגרם מקרה הביטוח בידי המבוטח במתכוון - פטור המבטח מחבותו.

56 איסור הודאה

שום הודאה (Admission), הצעה, הבטחה, התחייבות או פיצוי כלשהם, לא ייעשו ולא יינתנו על-ידי המבוטח או מטעמו, בלי הסכמתו מראש ובכתב של המבטח. אין הוראות סעיף זה חלות על מסירת עובדות במשטרה או בפני כל גורם מוסמך על-פי כל דין, לפי דרישתו, וכן על מתן עדות במשפט.

57. חובת הזהירות של המבוטח

57.1 על המבוטח לנקוט צעדים סבירים כדי למנוע את קרות מקרה הביטוח. מבלי לגרוע מכלליות האמור, ינקוט המבוטח באמצעים להקלת הסיכון המבוטח על-פי הפוליסה, כפי שהמבטח יודיע למבוטח בכתב מפעם לפעם במשך תקופת הביטוח, ובתוך זמן שייקבע לכך בהודעתו.

57.2 אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח בגין נזק, שהמבוטח יכול היה למנוע או להקטין בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן, בנקיטת אמצעים סבירים או אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט.

58. גילוי ושינוי בעניין מהותי

- 58.1 הציג המבטח למבוטח לפני כריתת החוזה, אם בטופס של הצעת ביטוח ואם בדרך אחרת בכתב, שאלה בעניין שיש בו כדי להשפיע על נכונותו של מבטח סביר לכרות את החוזה בכלל או לכרותו בתנאים שבו (להלן "עניין מהותי") - על המבוטח להשיב עליה בכתב תשובה מלאה וכנה.
- 58.2 הפוליסה הוצאה על-סמך התשובות, שנתן המבוטח בכתב למבטח, על כל השאלות שנשאל בהצעת הביטוח, ששימשה בסיס לפוליסה זו, או בכל דרך אחרת שנתבקש, ועל-סמך הנחתו של המבטח, שהמבוטח גילה לו את כל העובדות המהותיות לצורך הערכת הסיכון המבוטח.
- 58.3 נודע למבוטח שחל שינוי מהותי (להלן "החמרת הסיכון"), עליו להודיע על-כך מיד למבטח בכתב. "שינוי מהותי" פירושו כל אחד מאלה:
- א. שינוי בעניין מהותי, ששאלה עליו הוצגה למבוטח לפני כריתת החוזה, ושחל אחרי שניתנה תשובה לאותה שאלה.
- ב. שינוי שחל אחרי מסירת הפוליסה למבוטח, בנושא שצוין בה במפורש כעניין מהותי.
- ג. דבר המגלה, שתשובה לשאלה בעניין מהותי הייתה לא נכונה, ויש בכך כדי להחמיר את סיכון המבטח החמרה של ממש.
- 58.4 לא ענה המבוטח תשובות מלאות וכנות לפני כריתת חוזה הביטוח, כאמור בסעיף 58.1 לעיל, או לא גילה למבטח שינוי מהותי בנסיבות המהוות החמרת הסיכון המבוטח - יחולו ההוראות שלהלן:
- א. המבטח רשאי בתוך 30 ימים מהיום שנודע לו על-כך, וכל עוד לא קרה מקרה הביטוח, לבטל את חוזה הביטוח בהודעה בכתב למבוטח.
- ב. ביטל המבטח את חוזה הביטוח מכוח סעיף זה, יחזיר למבוטח את דמי הביטוח ששולמו לו בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח, בניכוי הוצאות המבטח, זולת אם פעל המבוטח בכוונת מרמה. לא ביטל המבטח את החוזה, רואים אותו כמסכים להמשיך קיומו.
- ג. קרה מקרה הביטוח לפני שנתבטל החוזה מכוח סעיף זה, אין המבטח חייב אלא בתגמולי ביטוח מופחתים בשיעור יחסי, שהוא כיחס שבין דמי הביטוח שהיו משתלמים כמקובל אצלו לפי המצב לאמיתו, לבין דמי הביטוח המוסכמים, והוא פטור כליל בכל אחת מאלה:
- (1) התשובה לפני כריתת החוזה או אי-מתן ההודעה למבטח על החמרת הסיכון נעשו בכוונת מרמה.
- (2) מבטח סביר לא היה מתקשר באותו חוזה, אף בדמי-ביטוח מרובים יותר, אילו ידע את המצב לאמיתו. במקרה זה זכאי המבוטח להחזר דמי הביטוח, ששילם בעד התקופה שלאחר קרות מקרה הביטוח, בניכוי הוצאות המבטח.
- 58.5 המבטח לא יהיה זכאי לתרופות האמורות בסעיף 55.4 בכל אחת מאלה:
- א. השינוי חדל להתקיים לפני שקרה מקרה הביטוח או שלא השפיע על קרותו או על חבות המבטח או היקפה.
- ב. השינוי הוא תוצאה של אמצעי שנגקט על דעת המבטח.
- ג. השינוי הוא תוצאה של אמצעי שנגקט לשם מניעת נזק חמור לגוף או רכוש, ובלבד שהמבוטח הודיע למבטח על נקיטת האמצעי מיד לאחר שנגקט אותו או שנודע לו עליו.

58.6 "עניין מהותי" לצורך ביטוח זה, ייחשב, בין השאר:

- א. עובדות שצוינו כמהותיות בהצעת הביטוח, או בכל מסמך אחר אשר שימשו בסיס לפוליסה זו.
- ב. פרטים על העבר הביטוחי של המבוטח, כולל ביטול ביטוח של המבוטח בעבר, אי-חידושו על-ידי מבטח כלשהו, סירוב של מבטח כלשהו לבטח את המבוטח בעבר או התנאת הביטוח בתנאים או סייגים מיוחדים.
- ג. כל אירוע מהותי המהווה החמרת הסיכון או המשפיע על הערכת הסיכון המבוטח.
- ד. תיאור ו/או שינוי מהותי בעיסוקו של המבוטח.
- ה. שינוי מהותי בתנאי הבטיחות במקום המבוטח.
- ו. תביעות שהוגשו נגד המבוטח או נסיבות העלולות לגרום לתביעה נגד המבוטח, הקשורות לעיסוקו.
- ז. הסכם, שעל-פיו ויתר המבוטח על זכותו לפיצוי או לשיפוי כלפי אדם שלישי, בשל נזק שנגרם למבוטח עקב מקרה ביטוח, שפוליסה זו אמורה לחול עליו.

59. טיפול בתביעות

- 59.1 הכיר המבוטח בחבותו על-פי פוליסה זו, יהיה רשאי, ולפי דרישת הצד השלישי יהיה חייב, לשלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהמבוטח חייב למבוטח, ובלבד שהודיע על-כך בכתב למבוטח 30 ימים מראש, והמבוטח לא התנגד תוך תקופה זו. ואולם, כל טענה שהמבוטח יכול לטעון כלפי המבוטח תעמוד כלפי הצד השלישי. סירב המבוטח באופן בלתי סביר להצעת המבוטח לתשלום תגמולי הביטוח לצד השלישי, לא ישלם המבוטח סכום העולה על הסכום בו היה נושא אלמלא סירובו של המבוטח.
 - 59.2 הכיר המבוטח בחבותו על-פי הפוליסה, יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו המוחלט, ליטול לידי ולנהל בשם המבוטח את ההגנה כלפי כל תביעה, כולל יישובה, וכן לתבוע ולקבל בשם המבוטח שיפוי, פיצוי, השתתפות, דמי-נזק או כל סעד אחר. על המבוטח לשתף פעולה עם המבוטח ו/או בא-כוחו בכל דרך שיתבקש, כולל מסירת כל המידע שיש לו, חתימה על יפוי-כוח, תצהירים, וכל מסמך רלוונטי אחר, הדרוש לשם ניהול הגנה או תביעה והתייצבות בבית המשפט למתן עדות.
 - 59.3 פוליסה זו מכסה גם הוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל חבותו, וזאת אף מעל לסכום הביטוח. במקרה בו סכום התביעה חורג מגבולות האחריות של המבוטח, יפעלו המבוטח והמבוטח בתיאום הדדי, כולל מתן זכות למבוטח להשתתף בניהול ההגנה באופן פעיל. כך גם במקרה בו יחרוג סכום התביעה באופן משמעותי מעבר לסכום הביטוח, יהיה המבוטח אחראי אך ורק לחלק היחסי של הוצאות המשפט הסבירות (מעבר לסכום הביטוח) כיחס בין גבול האחריות ובין סכום האחריות שהושת על המבוטח.
 - 59.4 לפני או תוך כדי ניהול הליכים או משא ומתן לפשרה, בקשר עם כל תביעה או סדרה של תביעות כלפי המבוטח, רשאי המבוטח לשלם למבוטח את סכום גבול או גבולות האחריות המתאימים, בניכוי כל סכום אשר המבוטח חייב למבוטח לפי פוליסה זו, כולל השתתפות עצמית וכל סכום שכבר שולם בתור תגמולי ביטוח.
- לאחר תשלום זה ותשלום הוצאות משפט סבירות בתוספת לכך, יהיה המבוטח פטור מכל אחריות נוספת בגין התביעה או התביעות, ויותר על ניהול ועל הפיקוח עליהן.

60. ביטוח כפל

בוטחה אחריות בפני סיכון אחד אצל יותר מאשר מבטח אחד לתקופות חופפות, על **המבוטח** להודיע על-כך ל**מבטח** בהקדם לאחר שנעשה ביטוח הכפל או שנודע לו עליו.

61. הארכת תקופת הביטוח

61.1 כל הארכה או חידוש של הביטוח על-פי **הפוליסה**, טעונים הסכמה של המבוטח והסכמה בכתב של **המבטח**, אשר תינתן במפורש למטרה זו.

61.2 מוצהר בזאת, שבתום תקופת הביטוח האמורה, לא יוארך הביטוח ולא יחודש מאליו, כולל בדרך של שתיקה, ושהארכת הביטוח או חידושו ייעשו אך ורק בדרך של אישור מפורש בכתב של **המבטח** לחידוש או להארכה, כאמור, ולא בכל דרך אחרת, אף אם הציע **המבוטח למבטח**, או להיפך, בצורה ובמועד כלשהם, להאריכו.

61.3 חודשה **הפוליסה**, תהווה הבקשה לביטוח חלק בלתי נפרד מהפוליסה החדשה. הייתה **פוליסה** זאת חידוש של **פוליסה** קודמת, יראו את הצעת הביטוח המקורית כחלק בלתי נפרד ממנה.

62. ביטול הפוליסה

62.1 המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על-כך תישלח למבטח בדואר רשום לפחות 3 ימים לפני התאריך בו יתבטל הביטוח. במקרה כזה, ישאיר המבטח לעצמו את דמי הביטוח הנהוגים אצלו לתקופה קצרה, בשיעור של 10% ממלוא דמי הביטוח בגין כל חודש או חלקו, בו הייתה הפוליסה בתוקף, בתוספת שיעור של 10% מדמי הביטוח, שהיו משתלמים בגין מלוא תקופת הביטוח וכן יהיה זכאי המבטח להחזר הוצאותיו בפועל.

62.2 מבלי לגרוע מזכויות **המבטח** על-פי דין או על-פי הוראה אחרת כלשהי **בפוליסה**, יהיה **המבטח** רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על-כך תימסר ל**מבוטח** בכתב לפחות 15 ימים לפני התאריך בו יתבטל הביטוח, ובמקרה כזה יהיה **המבוטח** זכאי להחזר דמי הביטוח, ששילם ל**מבטח** בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח כאמור.

62.3 ביטול הביטוח כאמור לא יפגע בזכויות התביעה על-פי **הפוליסה** בגין **מקרה ביטוח**, שאירע לפני ביטול הביטוח כאמור.

62.4 לא עמד **המבוטח** בחובותו לגילוי עניין מהותי, כולל החמרת הסיכון, רשאי **המבטח**, כל עוד לא קרה **מקרה הביטוח**, לבטל את **הפוליסה** מיידית, על-פי הודעתו בכתב ל**מבוטח**, ו**הפוליסה** תיחשב כמבוטלת ביום בו קבע **המבטח**, אך לא לפני שנמסרה ל**מבוטח** הודעת הביטול. קרה **מקרה הביטוח** לפני שנתבטל החוזה מכוח סעיף זה, יופחתו תגמולי הביטוח, או שה**מבטח** יופטר מתשלומם, בכפוף להוראות **חוק חוזה הביטוח**, התשמ"א - 1981.

62.5 על-אף האמור לעיל, במקרה שבו המבטח התחייב, כלפי צד שלישי כלשהו, לתת הודעה מוקדמת בדבר ביטול הביטוח, הביטול ייכנס לתוקף רק לאחר המועד לגביו התחייב המבטח.

63. אי-הצטברות גבולות אחריות

אם **המבטח** זכאי לשפוי בגין **מקרה** אחד, הן על-פי **פוליסה** זו והן על-פי פוליסה או פוליסות נוספות, אשר נערם באמצעות **המבטח**, תוגבל אחריות של **המבטח** בגין **המקרה** כאמור, על-פי כל הפוליסות יחידו, לגבול אחריות אחד בלבד, הגבה מביניהם.

64. השתתפות עצמית

המבוטח יישא בעצמו בתשלום **ההשתתפות העצמית** המופיע **ברשימה**, בכל תביעה העומדת לתשלום. ההשתתפות העצמית שיוחב בה **המבוטח**, תחול אף על **הוצאות המשפט הסבירות**, ותשלום לפני התשלום **מהמבוטח** לתובע. ההשתתפות העצמית תשולם גם במקרה בו התביעה נגד **המבוטח** נדחתה, נמחקה, הסתיימה בפשרה או הועברה לבוררות או להליכי גישור.

65. תשלום דמי הביטוח ודמים אחרים

65.1 דמי הביטוח וכן יתר הסכומים המגיעים מן **המבוטח למבוטח**, ישולמו בתוך 28 ימים מהתחלתה של תקופת הביטוח, או במועדים אחרים, כפי שפורטו **ברשימה**.

65.2 לענין **פוליסה** הנקובה בדולר ארה"ב, יהיה ערך דמי הביטוח בשקלים לפי השער היציג ביום התשלום.

65.3 לא שולמו דמי הביטוח בתוך פרק הזמן האמור לעיל, אפשר יהיה לשלם במועדים אחרים, עליהם הוסכם כמפורש כלהלן:

א. לגבי **פוליסה** הנקובה בשקלים - בתוספת הפרשי הצמדה למדד בעבור תקופת האשראי מיום התחלת הביטוח, אשר ישולמו **למבוטח** בעת סילוק כל חלק מדמי הביטוח. המדד היסודי יהיה המדד הידוע ביום התחלת הביטוח.

ב. לגבי **פוליסה** הנקובה בדולר ארה"ב - לפי השער היציג ביום תשלום כל חלק מדמי הביטוח.

65.4 לא שולמו דמי הביטוח במועד המוסכם, יישא הסכום שבפיגור, נוסף על הפרשי ההצמדה כמפורט לעיל, הפרשי ריבית בעבור תקופת הפיגור לפי השער המקובל אצל **המבוטח** באותה עת, ובלבד ששיעור הריבית לא יעלה על שיעור הריבית המרבי בהתאם **לחוק הריבית פסיקת ריבית והצמדה**, התשכ"א - 1961. הפרשי ריבית אלה ישולמו למבוטח בעת סילוקו של הסכום שבפיגור, וכחלק בלתי נפרד ממנו.

65.5 לא שולם סכום שבפיגור כאמור, בתוך 15 ימים לאחר שה**מבוטח** דרש מה**מבוטח** לשלמו, רשאי **המבוטח** להודיע **למבוטח** שהביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים וזאת אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן.

65.6 אין בביטול הביטוח על-פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת **המבוטח** לסלק את הסכום שבפיגור, המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, כולל הוצאות **המבוטח**.

65.7 ביטול הביטוח כאמור לא יפגע בזכויות **המבוטח** על-פי **הפוליסה** בגין **מקרה ביטוח** שאירע קודם לביטול הביטוח.

66. תחלוף

66.1 הייתה **למבוטח** בשל **מקרה הביטוח**, גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי צד שלישי, שלא מכוח חזרה ביטוח, עוברת זכות זו **למבוטח** מששילם למוטב תגמולי ביטוח וכשיעור התגמולים ששילם.

66.2 **המבוטח** אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שתפגע בזכותו של **המבוטח** לגבות מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי מעל התגמולים שקיבל **המבוטח**.

66.3 קיבל **המבוטח** מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי, שהיה מגיע **למבוטח** לפי סעיף זה, עליו להעבירו **למבוטח**. עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת, הפוגעת בזכות שעברה **למבוטח**, עליו לפצותו בשל כך.

66.4 הוראות סעיף זה לא יחולו אם **מקרה הביטוח** נגרם שלא בכוונה בידי אדם, **שמבטח** סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

67. הצמדה

67.1 הסכומים הנקובים ב**פוליסה** זו ו**ברשימה**, כולל **גבול האחריות לנזק** ולתקופת הביטוח וסכומי **ההשתתפות העצמית**, ישתנו בהתאם לשינויים בין המדד שפורסם סמוך לפני התחלת הביטוח, לבין המדד שפורסם לפני תשלום תגמולי הביטוח או תשלום ההשתתפות העצמית, לפי העניין. כאשר הסכומים נקובים במטבע חוץ, יהיו סכומי הביטוח צמודים לשינויים שחלו במטבע זה מיום התחלת הביטוח ועד יום תשלום תגמולי הביטוח או תשלום ההשתתפות העצמית.

67.2 ניכוי תגמולי ביטוח, ששולמו ל**מבטח** מתשלום מלוא סכום **גבול** או **גבולות האחריות המתאימים**, או ניכוי סכומים, **שהמבטח** חייב ל**מבטח** לפי **פוליסה** זו, ייעשו תוך הצמדת הסכום ששולם או **שהמבטח** חייב ל**מבטח**, למדד, מיום התשלום החלקי או מיום החיוב ועד ליום תשלום **גבול האחריות**. אם ננקבו סכומי הביטוח במטבע חוץ, ייעשה חישוב הניכוי לפי השינויים שחלו במטבע זה מיום התשלום החלקי או מיום החיוב, ועד ליום תשלום **גבול האחריות**.

67.3 בוטחה החבות המכוסה על-פי **פוליסה** זו בביטוח כפל, כאמור בסעיף 60 לעיל, ו**המבטח** סילק את התביעה על-פי **פוליסה** זו, יחזיר **המבטח למבטח** את הסכום שקיבל מהפוליסה האחרת, בתוספת הצמדה למדד, מיום קבלת השיפוי מהפוליסה האחרת עד ליום החזרת הכספים ל**מבטח**.

68. ברירת-דין

פרשנות **הפוליסה** וכל חילוקי דעות או תביעות על-פיה או בקשר אליה, כולל בקשר עם שאלת הכיסוי הביטוחי, יתבררו אך ורק על-פי דיני ישראל בלא תחולה כלכלי הדין הבינלאומי ובסמכות בלעדית של בתי-משפט בישראל בלבד.

למען הסר ספק, מובהר בזאת שאכיפת פסק-דין זר לא יתייחס כפרשנות הפוליסה לפי דיני ישראל ולא כפסק-דין שניתן בבית-משפט ישראלי.

69. זכות קיזוז

המבטח ראשי לקיזוז מתגמולי הביטוח המגיעים ל**מבטח** בקרות **מקרה הביטוח**, כל סכום **שהמבטח** חייב ל**מבטח**, בין שחובו מתייחס לפוליסה זו או לאחרת. כן, יקיזז **המבטח** את סכומי דמי הביטוח המגיעים לו, גם אם טרם הגיע מועד תשלומם, בכפוף להוראות הדין.

70. מבטח ראשי

אם נרשמו בפוליסה מספר מבטחים ונקבע מבטח ראשי, ינהל הוא כל משא ומתן עם המבטח בשם כל המבטחים, והוא יבקש כל שינוי או תוספת במהלך תקופת הביטוח ודי בחתימתו על טופס הבקשה, על בקשות לשינויים בפוליסה במהלך תקופת הביטוח ו/או על כל מסמך שיוציא המבטח (כולל הודעת ביטול) כדי לחייב את כל המבטחים. תגמולי ביטוח אשר אינם משולמים ישירות לצדדים שלישיים ישולמו למבטח הראשי בלבד או כפי שיוורה המבטח הראשי למבטח. כל הסכמה בין המבטח הראשי למבטח תחייב את שאר המבטחים. הודעה שישלח המבטח תישלח למבטח הראשי בלבד ויראו בכך כאילו נשלחה ההודעה לכל אחד מיחיד המבטח.